Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 212. Brașovŭ, Luni, Marți 27 Septemvre (9 Octomvrie) 1888.

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe treĭ lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe treĭ lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașovŭ, 26 Septemvrie v.

Mare svonŭ a făcutŭ dincolo de Laita o enunciațiune a contelui Franciscŭ Thun cu ocasiunea desbaterei bugetului provincialŭ în dieta boemă.

Acésta enunciațiune este de importanță deosebită nu numai pentru raporturile partidelorŭ din Boemia, ci și pentru aprețiarea efectului, ce l'a pututŭ avé visita împĕratului Germaniei asupra situațiunei interióre din Austria.

Deosebita distincțiune, cu care a întâmpinatŭ împĕratulŭ Wilhelm II la Viena pe primulŭ ministru ungurescŭ, dădŭ nascere faimei, că posițiunea ministeriului Taaffe ar fi fostŭ sdruncinată,

Aderenții politicei suprematiste germano-maghiare totdéuna s'au silitŭ a da alianței cu Germania o esplicare în favórea nisuințelorŭ lorŭ, pornindŭ dela naturala suposițiă, că Germania nu póte vedé cu ochĭ bunĭ întărirea slavismului în Austria.

Enunciațiunea contelui Thun dovedesce însĕ, că cei mai puternicĭ factorĭ ai sistemului actualŭ în Austria, la tóte se gândescŭ, numai la aceea nu, ca sĕ lucre pe voia suprematiștilorŭ germano-maghiarĭ.

Este în totŭ casulŭ fórte semnificativŭ că, pre când suita împĕratului Wilhelm se preumblă încă pe bulevardele Vienei, unŭ representantŭ de frunte alŭ aristocrației boeme cere în dieta țĕrii *încoronarea monarchului ca rege alŭ Boemiei.*

Foile centraliste germane mai lățiseră faima, că în clubulŭ marilorŭ proprietarĭ din Boemia s'a născutŭ o scisiune și că o parte dintre aristocrațĭ voiescŭ sĕ formeze o partidă a centrului.

Și acésta faimă a nimicit'o contele Thun, declarândŭ că clubulŭ marilorŭ proprietarĭ boemĭ este unitŭ, că elŭ urmăresce acum ca și mai nainte aceleașĭ scopurĭ, că combate principiile liberale, unde le întâlnesce, pentru că le crede periculóse binelui țĕrii și a statului; dér acestŭ clubŭ este pentru egala îndreptățire a popórĕlorŭ monarchiei, pentru că prin acésta nu numai că rĕmâne credinciosŭ principiilorŭ depuse în constituțiune, ci pentru că este și convinsŭ că popórele acestei monarchii numai atuncĭ potŭ fi fericite și se potŭ privì cu bucuriă ca părțĭ integrante ale acestei monarchii, când se va respecta acéstă egală îndreptățire garantată lorŭ. Totŭ așa de positivŭ însĕ trebue sĕ combată conservatorii boemĭ tendînțele estreme naționale.

Mai departe a esprimatŭ contele Thun părerea sa de rĕu, că partida Germanilorŭ centraliștĭ din Boemia nu ia parte la lucrările dietei și că încercările de împăcare ce s'au făcutŭ n'au avutŭ nicĭ unŭ resultatŭ. Vina, dice el, este numai a Germanilorŭ. Clubulŭ conservativŭ alŭ centrului și alŭ marilorŭ proprietarĭ boemĭ a fostŭ totdéuna condusŭ de principii ale moderațiunei.

Mai departe combate Thun pretensiunea Germanilorŭ de a se aronda districtele după naționalitățĭ, precum și de-a se divisa în douĕ consiliulŭ superiorŭ de instrucțiune alŭ Boemiei și atacă pressa estremă a Cehilorŭ tinerĭ și pe învĕțătorii iiberalĭ, carĭ, precum scim înscenaseră în timpulŭ din urmă o viuă agitațiune în contra preponderanței aristocrației boeme; apoi finesce cu esclamarea: „Dea ceriulŭ ca ungerea și încoronarea cu coróna s-lui Venceslav sĕ strîngă și mai tare legăturile, ce légă pe iubitulŭ Domnitorŭ cu poporulŭ sĕu credinciosŭ!“

Discursulŭ contelui Thun fù salutatŭ cu strigărĭ entusiastice de *„Slava!“* din partea partidei lui Rieger. Cehii tinerĭ suntŭ nemulțămițĭ cu elŭ, deși accențuéză nisce postulate cardinale naționale cehice; suntŭ nemulțămițĭ din causa amenințărilorŭ ce le conține și carĭ suntŭ îndreptate în contra liberalismului și denotă tendințe reacționare.

Germanii austriacĭ în fine nu suntŭ mulțumițĭ nicĭ cu una, nicĭ cu alta. „Timpulŭ“, — dice „N. fr. Presse“ — „a adusŭ multe, elŭ póte că va împlini și dorința contelui Thun, aducêndŭ încoronarea. *Sĕ așteptămŭ dér cu pațiență ca sĕ vedemŭ cum va prospera alianța germano-austriacă în umbra corónei lui Venceslav!“*

Alianța și ér alianța! Multe se mai pretindŭ în numele acestei alianțe! Nu-i destulŭ că ea a impusŭ popórelorŭ monarchiei sarcinele cele mai grele militare, dér se mai aștéptă ca sĕ le țină și în robiă politică! Cum se vede însĕ Boemii n'au poftă de a sacrifica acestei alianțe esistența lorŭ națională și drepturile țĕrii lorŭ.

Visita lui Wilhelm II în Viena.

Toasturile, ce le-au ținutŭ *cei doi împĕrațĭ* în palatulŭ imperialŭ din Viena, au avutŭ în Berlinŭ unŭ ecou putenicŭ, pe care „Nordd. Allg. Ztg.“ îlŭ îmbracă în haina mulțămirii. Și diarulŭ cancelarului încă accentuéză cuvintele „de amicițiă, ce nu se póte rupe“, pe carĭ le-a rostitŭ împĕratulŭ Wilhelm II, și dice, că diua de 4 Octomvre este chizășia păcii. Pondulŭ celŭ mai mare îlŭ pune „Nord. deutsche Zeitung“ pe toastele, ce au sĕrbătoritŭ fraternitatea de arme a ambilorŭ aliațĭ. Cu privire la acele cuvinte din toastulŭ dintâiu alŭ împĕratului germanŭ, prin carĭ acesta mărturisea, că venirea lui în Viena are scopulŭ de-a împlini voința lăsată cu limbă de mórte a rĕposatului sĕu bunicŭ, după cum spune „Pol. Corr.“, s'ar fi esprimatŭ o persónă cu influință din jurulŭ lui Wilhelm II, că acelea trebue sĕ se priceapă astfelŭ, că tradițiunea despre întâlnirile personale dintre domnitorii împrietinițĭ ai celorŭ douĕ imperii aliate, după cum s'au întêmplatŭ pe timpulŭ lui Wilhelmŭ I, sĕ rĕmână după ideile și părerile din ambele părțĭ totŭ astfelŭ și sub Wilhelm II. După cum spune aceeașĭ persónă, împĕratulŭ germanŭ este plinŭ de recunoscință pentru primirea căldurósă și intimă ce i s'a făcutŭ în Viena și mai departe dice, că

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

Tactulŭ pedagogicŭ.

In generalŭ *tactulŭ* la omŭ este aceea ce este *instinctulŭ* la animalŭ. In acestŭ înțelesŭ tactulŭ îlŭ derivămŭ dela *tactus* — pipăitŭ—ca finețĕ a sensului pipăitului, care nu este de a se confunda cu tactulŭ, ca mĕsură de timpŭ în musică. In viéța practică întrebuințămŭ fórte desŭ acestŭ terminŭ.

Dicemŭ spre es. omŭ cu multŭ tactŭ omului prudentŭ, care totdéuna e stăpânŭ pe situațiă, nu se precipită etc. Cutare are nasŭ finŭ, a mirositŭ că se petrec cutare séu cutare lucru etc. Prin tóte aceste espresiunĭ voimŭ sĕ arătămŭ o agerime órecare a minții, unŭ feliu de instinctŭ naturalŭ de a descoperì ceva și de a se putea acomoda în orĭ-ce situațiune. Tactulŭ în acestŭ sensŭ este unŭ feliu de *instinctŭ socialŭ* — dice Lindner — care manifestă în societate printr'o conduită naturală, neforțată, cuviinciósă și potrivită mediului în care ne aflămŭ. Esistă și unŭ *tactŭ moralŭ*, care constă în facultatea de a împăca cu ușurință deosebitele referințe din viéță cu legile eterne ale moralei.

Acestŭ instinctŭ moralŭ se menifestă fórte invederatŭ în acelŭ *Daimonion* a lui *Socrate*, în acea vóce internă, despre care elŭ dicea că-i vorbesce din internulŭ sĕu întocmai ca unŭ feliu de revalațiă divină, și cu ajutorulŭ căreia se orienta în orĭ și ce situațiă grea a vieței.

In arta pedagogică, ca în orĭ și ce altă artă, nu esistă regule, decâtŭ pentru casurile generale. Unde aceste regule nu ne mai potŭ călăuzi, unde încetéză generalulŭ și începe particularulŭ cu deosebirile sale, acolo începe tactulŭ pedagogicŭ.

Fórte multe mame posedŭ unŭ tactŭ mare pedagogicŭ fără ca sĕ cunóscă legĭ și principii pedagogice, și fără ca sĕ-șĭ pótă da socotéla pentru ce facŭ așa și nu alt-felŭ; acesta este unŭ adevĕratŭ instinctŭ pedagogicŭ, isvorîtŭ dintr'o psihologiă naturală.

Am disŭ însĕ, că deși tactulŭ în generalŭ vorbindŭ, ér în specialŭ celŭ pedagogicŭ, este o însușire înăscută — o predisposițiă inerentă naturei individului, se póte însĕ și câștiga. Pentru noi acésta este de mai mare interesŭ. Sĕ vedemŭ cum;

Pedagogia generală cuprinde legile și principiile generalĭ de educațiune.

Psichologia ca sciința sa fundamentală arată calea, ér *Etica*, — scopulŭ educațiunei. Cunóscerea acestora este indispensabilă pentru fiăcare educatorŭ, însĕ o cunóscere aprofundată, încâtŭ suma de cunoscințe ce o va poseda din aceste sciințe sĕ i se prefacă în carne și sânge. In acestŭ casŭ va sci cu siguranță și fără întârdiere sĕ alégă într'unŭ momentŭ datŭ celŭ mai eficace mijlocŭ de educațiune.

Insĕ orĭ și câtŭ de importantŭ ar fi studiulŭ psichologiei pentru cunóscerea naturei psichice a omului, singură teoriă psichologică nu e de ajunsŭ. Mai e de trebuință ca sĕ cunóscă bine natura copilului prin propria observațiune, și acésta nu numai între cei patru părețĭ ai scólei, ci orĭ și unde îlŭ vomŭ puté urmări. Cu câtŭ îlŭ vomŭ cunósce mai bine, cu câtŭ vomŭ studia mai bine tóte deprinderile și aptitudinele sale, cu atâtŭ vomŭ fi mai sigurĭ în alegerea procedurei séu metodelorŭ, precum și a mijlócelorŭ educative ce vomŭ întrebuința față de elŭ; cu atâtŭ vomŭ avé mai multŭ tactŭ pedagogicŭ. Și nimicŭ nu este mai greu decâtŭ cunóscerea deplină a naturei omenescĭ, fiindŭ că fórte multe suntŭ causele ce contribue la producerea unui fenomenŭ psichicŭ: idei, simțĕminte, voințe, naturelŭ, temperamentŭ etc. etc., cu unŭ cuvêntŭ conținutulŭ consciinței momentane, ce nu este totŭ acelașŭ nu numai la doi séu mai mulțĭ indivițĭ, dér nicĭ la acelașŭ individŭ în deosebitele timpurĭ.

D-nulŭ Maiorescu dice*) relativŭ la nesuficiența legilorŭ psichologice pentru cunóscerea ómenilorŭ — *„că în scólă poți învĕța sĕ cunoscĭ animalele, décă ai urmatŭ unŭ cursŭ bunŭ de zoologiă, și poțĭ învĕța sĕ cunoscĭ plantele și pietrele, décă ai avut parte de unŭ bunŭ profesorŭ de botanică și minerologiă, dér vai de ómenii carĭ arŭ vrè sĕ cunóscă ómenii numai după unŭ cursŭ de psichologiă cum se predă în scólele și în cărțile, fiă și cele mai moderne“*. Prin urmare, observațiunea propriă și studiarea naturei copilului și în individualisarea educațiunei, suntŭ indispensabile.

Studiulŭ pedagogiei istorice érășĭ este folositorŭ pentru câștigarea tactului pedagogicŭ, pentru că ne introducemŭ órecum în atelierulŭ marilor maiestri pe terenulŭ pedagogiei, și facemŭ pasŭ cu pasŭ, alăturea cu dênșii, fiăcare esperiență ce ei au făcut'o, vedemŭ geneza fiăcărui principiu. De mare importanță este și observarea procedurei colegilorŭ noștri mai esperimentațĭ. A asista la o lecțiune metodică, însémnă mai multŭ, decâtŭ a ceti o sumă de regule

---

*) T. Maiorescu: Din Esperiență; Almanachulŭ Soc. Acad. „Român. Jună.“ Viena 1888.

împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ și împĕrătésa Elisabeta au sciutŭ sĕ dea ospitalității loră o splendóre ne mai obicinuită. Décă avemŭ în vedere, că împĕratulŭ Wilhelmŭ deja de multŭ timpŭ nu este streinŭ la curtea din Viena; și că elŭ a statŭ în legătură de amiciția cu principele de corónă Rudolf, putemŭ sĕ ne închipuimŭ icóna impresiunilorŭ căldurose, pe carĭ le duce din Viena.

*

Ca sĕ aibă și Ungurii o bucuriă, s'a decisŭ contele *Herbert Bismark* sĕ visiteze Peșta, însĕ numai ca omŭ privatŭ, nu ca persónă oficială. Firicirea de a avé ca óspe pe fiiulŭ puternicului cancelarŭ n'a fostŭ pentru aceea mai puținŭ simțită de către ómenii situațiunei din capitala ungară. Contele Herbert Bismark a fostŭ încuartiratŭ la consululŭ generalŭ br. Plessen. Dlŭ Tisza a datŭ în onórea lui unŭ prândŭ, la care a învitatŭ pe toțĭ miniștrii ungurescĭ și pe comandantulŭ de corpŭ generalŭ conte Pejacsevich. S'a arangiatŭ și o vênătóre pentru distracția rarului óspe din Berlinŭ.

*

Din Pesta se telegrafézĕ diarului „N. fr. Presse", că politicii ungurĭ de acolo se sémtŭ fórte măgulițĭ în urma multelorŭ *dovedĭ de grațiă* ce le-a datŭ împĕratulŭ germanŭ ministrului-președinte Tisza. S'a observatŭ, că d-lŭ Tisza a fostŭ preferitŭ altorŭ persóne de rangŭ egalŭ cu elŭ. O fóiă pestană a debutatŭ chiar cu scirea, că posiția contelui Taaffe este sdruncinată, dér raportorulŭ lui „N. fr. Presse" se grăbesce a o desminți. *Ordinulŭ vulturului negru*, ce l'a primitŭ Tisza dela *Wilhelmŭ II-lea* se consideră ca o dovadă specială de recunoscință pentru că Tisza a cultivatŭ în Ungaria ideea alianței cu Germania. Mamelucii au felicitatŭ pe ministru-președinte pentru acéstă distincțiune și se gândescŭ a-i face o deosebită ovațiune cu ocasiunea redeschiderei dietei, care sĕ fiă totodată o demonstrațiă pentru alianța cu Germania.

SCIRILE DILEI.

Diarele ungurescĭ aducŭ scirea, că Cur. reg. *a anulatŭ verdictulŭ juriului din Aradŭ*, adusŭ în causa procesului de pressă alŭ revistei „Românische Revue", prin care d-lŭ Stefanŭ Albu fusese condamnatŭ la închisóre de statŭ de unŭ anŭ și 500 fl. amendă. Afacerea se va pertracta așa-déră din nou înaintea unei alte curțĭ cu jurațĭ, ce se va designa din partea ministrului ungurescŭ de justiția.

***

Adunarea generală a societății de fondŭ teatralŭ românŭ împreună cu festivitățile aranjate ca s'au ținutŭ în Lugoșŭ, au decursŭ conformŭ programei publicate. Ședințele adunărei, conduse și de astădată de d-lŭ vice-președinte Iosifŭ Vulcanŭ, s'au ținutŭ în sala cea mare de consultațiunĭ a comitatului Carașŭ-Severinŭ în presența unui publicŭ alesŭ. La ședința de deschidere au participatŭ și mai mulțĭ funcționarĭ mai înalțĭ comitatensĭ, precum fișpanulŭ Iakabffy, éră Ilustritatea Sa d-lŭ Episcopŭ gr.-cat. alŭ Lugoșului a asistatŭ la tóte ședințele și festivitățile cu o rară paciență și bunăvoință. Sâmbătă la deschidere precum și Duminecă a esecutatŭ corulŭ de bărbațĭ din Caransebeșŭ sub conducerea magistrului de corŭ Antonŭ Seques în biserica gr.-orientală liturgia d-lui G. Dima cu multă precesiune și artă. Concertulŭ și teatrulŭ au succesŭ peste tóte așteptările, ér la banchetulŭ de Dumineca, în otelulŭ „Corcordia", au asistatŭ peste 200 persóne. La 3 óre d. a. totŭ în aceeașĭ di întrecerea corurilorŭ în cântărĭ a fostŭ impunĕtóre și a storsŭ admirațiunea celorŭ aprópe 3000 de ascultătorĭ. Corulŭ de bărbațĭ din Caransebeșŭ a deschisŭ, éră celŭ din Lugoșŭ a închisŭ întrecerile cântândŭ ambele hors concurs (afară de concursŭ). Au participatŭ 12 corurĭ țĕrănescĭ din comunele: Belințŭ, Budințŭ, Costeiulŭ mare, Gruinŭ, Herendeșĭ, Ictarŭ, Paniova, Rachița, Satulŭ-micŭ, Silha, Susanovețŭ și din Chizetĕu. Premiulŭ I l'a adjudecatŭ juriulŭ corului micstŭ din Chizetĕu, alŭ II-lea celui din Costeiulŭ mare, ér alŭ III-lea celui din Silha. Séra a fostŭ la „Regele Ungariei" unŭ balŭ splendidŭ bine cercetatŭ. Adunarea generală proximă se va ține în orașulŭ Caransebeșŭ. Peste totŭ resultatulŭ acestorŭ festivitățĭ a doveditŭ — dice „Fóia Diecesană" — că în bunulŭ tuturorŭ greutăților și nenumĕratelorŭ pedece noi totŭ progresămŭ și ținemŭ cu toții strînsŭ la ale nóstre.

***

Cetimŭ în „Fóia Diecesană" din Caransebeșŭ: Preasânțitulŭ episcopŭ diecesanŭ *Ionŭ Popasu* a plecatŭ cu trenulŭ de erĭ, Sâmbătă, prin Aradŭ la Sibiiu spre a participa la ședințele Consistoriului metropolitanŭ, ce se începŭ de mâne încolo, apoi la Congresulŭ naționalŭ bisericescŭ românŭ, a căruia deschidere va urma în Sâmbăta viitóre.

***

In nóptea de 28 spre 29 Septemvre a fostŭ spartŭ oficiulŭ de dare din *Giurgeu-St.-Miclăușŭ* furându-se 100 fl. avere a caserului. Făptuitorii, carĭ suntŭ urmărițĭ, n'au putută lua banĭ de-ai erarului.

***

Br. Banffy și consorții au dispusŭ sĕ se facă studii preliminare technice pentru o *cale ferată care sĕ lege căile ferate ardelene cu cele galițiene.* Linia proiectată sĕ pornéscă dela stațiunea Betlenŭ (între Gherla și Bistrița) a căii ferate Clușiu-Deșiu din valea Someșului și folosindŭ trecĕtórele Carpaților sĕ trécă prin Ilva, Tesna, Dorna-Putna și Moldova în Bucovina până la stațiunea Câmpulungŭ a liniei Hatna-Câmpulungŭ.

***

Societatea „*Concordia Română*" din Bucurescĭ, alŭ căreia președinte este d. C. Troteanu, va deschide la 1 Februarie 1889, în localulŭ sĕu din Bucurescĭ, o exposițiune națională de tóte productele industriale ale României și mai cu sémă din acele relative la obiectele destinate pentru locuință și îmbrăcăminte. După o expunere de o lună séu celŭ multŭ o lună și jumĕtate, obiectele ce se va crede mai demne de a figura la exposiția din Parisŭ, vorŭ fi trimise acolo prin intermediulŭ comitetului naționalŭ-românŭ. — Amintimŭ totodată, că distinsa artistă română d-ra *Teodorini* încă a oferitŭ concursulŭ sĕu pentru acéstă operă națională. D-sa a prolungitŭ timpulŭ petrecerei sale în România pentru a da ultima representațiune, din alŭ căreia produsŭ va fi jumĕtate vĕrsatŭ în cassa comitetului naționalŭ.

***

Ministrulŭ francesŭ de esterne Floquet într'unŭ raportŭ alŭ sĕu către ministrulŭ președinte, avêndŭ în vedere *imigrările progresive* în Francia, a cerutŭ pentru controlarea străinilorŭ imigranțĭ organisarea unei poliții deosebite. In urma acésta Carnot a datŭ ordinŭ, ca toțĭ aceia, carĭ voescŭ sĕ se coloniseze în Francia, sĕ-șĭ dovedéscă cu documente judecătorescĭ starea și mijlócele de traiu. De sine se înțelege, că călĕtorii suntŭ scutițĭ de prescrierile acestui ordinŭ.

Șovinismulŭ în Biserică.

In conventulŭ districtualŭ alŭ bisericei luterane ungurescĭ din cerculŭ Baiei, ce s'a ținutŭ la începutulŭ lunei curente, s'a pusŭ în discuțiune și afacerea participărei la *serbările din Kiew.*

Szontagh Pal află, că participarea vre-unui membru alŭ bisericei luterane ungurescĭ la serbările din Kiew involvă în sine, atâtŭ din punctulŭ de vedere bisericescŭ, câtŭ și politicŭ, o „tradare declarată a statului maghiarŭ". Szontagh a aflatŭ din diare, că și din cerculŭ superintendenței cercului Baiei ar fi participatŭ unŭ preotŭ la acele serbărĭ. Cere sĕ fiă trasŭ le rĕspundere, eventualŭ cere pedepsirea lui.

Geduly Elek, delegatulŭ protopopiatului Nogradului, declară, că după câtŭ scie elŭ, a luatŭ parte la acele serbărĭ Paulŭ Mudrony și unŭ advocatŭ cu numele Hurban, care este și diaristŭ. Nicĭ unulŭ din aceștia nu este preotŭ. Aceia — dice Geduly — carĭ din sinulŭ bisericei evangelice au sburatŭ pe aripele agitațiunei naționalitățilorŭ între zidurile Kiewului, pentru ca acolo, aliându-se pe terenulŭ politicŭ și bisericescŭ cu dușmanii națiunei ungurescĭ, sĕ sĕrbătorescă împreună, aceia la totŭ casulŭ au comisŭ o crimă neiertată nu numai față cu biserica, ci și față cu patria și națiunea.

In conclusŭ adunarea condamnă pasulŭ celorŭ carĭ au luatŭ parte la serbările din Kiev și încredințézĕ înțelepciunei autoritățilorŭ superióre aflarea mijlócelorŭ potrivite, ce suntŭ a se aplica contra procederei acelora.

S'a pusŭ pe tapetŭ în urma acésta plângere a protopopiatului Zolyom. Preotulŭ Ambrosiu Kraus fusese adecă acusatŭ, căar fi făcutŭ presiune asupra credincioșilorŭ sĕi cu ocasiunea unei alegerĭ de primarŭ și că ar fi făcutŭ și nesce declarațiunĭ panslaviste. In urma acésta judele de cercŭ din Breznobanya a prinsŭ pe preotulŭ cu gendarmii și l'a arestatŭ. Acestŭ bătrânŭ oreotŭ, care are 75 anĭ de etate, a fostŭ pusŭ în libertate numai după primirea unui ordinŭ mai înaltŭ. Susŭ disulŭ protopopiatŭ vede în acésta o vătĕmare a întregului clerŭ și cere sĕ se facă o moțiune la ministerulŭ de interne pentru ca pe viitorŭ clerulŭ sĕ fiă scutitŭ de asemenĭ vătĕmărĭ. Propunerea fù primită.

Mai amintimŭ în fine, că în adunare se ridică plângere contra învĕțătorului Mudrony din Szavas dicându-se, că elŭ ar scrie în foi nepatriotice de ale Slovacilorŭ și că ar fi primitŭ ajutorŭ din fundațiunea „Zsedenyi". In privința acésta 'i-se scrie acum lui „Egyetértés" și încă tocmai din partea superiorității bisericescĭ din Szarvas, că acolo nu se află nicĭ unŭ învĕțătorŭ cu numele Mudrony și că învĕțătorii ce se află în Szarvasŭ suntŭ toțĭ bunĭ patriețĭ maghiarĭ, nicĭ unulŭ din ei nu scrie în foi nepatriotice slovace și că în anulŭ tre-

---

teoretice. *Conferințele didactice* în carĭ sĕ fiă vorba de metóde, de armonisarea materialului didacticŭ, aplicarea mijlócelorŭ educative etc., carĭ la noi din nenorocire până acum suntŭ terra incognita (de regulă se convócă conferințe numai când e vorba de a se aplica óre carĭ pedepse prevĕdute de regulamentŭ) încă contribue fórte multŭ la formarea tactului pedagogicŭ.

Deși programele de studii prescriu din fiăcare obiectŭ materialulŭ de predatŭ în fiăcare clasă, depinde dela tactulŭ și talentulŭ pedagogicŭ alŭ profesorului aplicarea programului la casulŭ individualŭ alŭ clasei sale. Și după ce și-a făcutŭ împărțirea, profesorulŭ cu talentŭ pedagogicŭ va sci a deștepta în elevulŭ sĕu interesulŭ pentru studiu, fără de care nu se póte face nimicŭ, ér deșteptarea interesului depinde dela legătură ce o stabilesce între cunoscințele vechĭ și nouĕ, dela cunóscerea materialului apercepetorŭ alŭ elevului.

Tóte aceste însĕ nu se învĕță din carte, pentru că cartea dă numai legile generalĭ.

De cea mai mare importanță este tactulŭ pedagogicŭ în stabilirea raportului dintre elevŭ și profesorŭ.

Elevulŭ ascultă pe profesorulŭ sĕu în virtutea autorităței acestuia. Autoritatea șĭ-o câștigă prin posițiunea sa oficială, dér mai alesŭ prin superioritatea în cunoscințe.

Distanța dintre elevŭ și profesorŭ sĕ nu se prefacă în prăpastiă, peste care elevulŭ sĕ nu pótă trece, căcĭ atuncĭ autoritatea nu va fi basată pe iubire; însĕ nicĭ profesorulŭ sĕ nu se scobóre prea josŭ față de elevŭ, căcĭ atuncĭ devine comunŭ și-șĭ pierde autoritatea. Ambe estremele suntŭ daunătóre. A afla calea mijlocie nu putemŭ, decâtŭ cu ajutorulŭ tactului pedagogicŭ.

Cu deosebire de mare necesitate pentru ajungerea scopului educațiunei este tactulŭ pedagogicŭ *în aplicarea mijlócelorŭ estra-ordinare ale educațiunei*, precum suntŭ: laude, recompense, înfruntărĭ, pedepse, ironiă etc.

Pe câtŭ suntŭ de eficace aceste mijlóce când suntŭ bine aplicate, pe atâtŭ suntŭ de daunătóre pentru formarea caracterului, décă vorŭ fi aplicate greșitŭ. Singurŭ numai tactulŭ pedagogicŭ ne va îndruma *când, cum și în ce mĕsură* sĕ le aplicămŭ. Nu voiu întra în acéstă analisă; voiu încheia cu cuvintele lui Curtmann: „o dojană pe nedreptŭ nu se póte sterge nicĭ cu o sută de laude meritate"; pe de altă parte laudele nemeritate demoraliséză de-opotrivă pe celŭ lăudatŭ ca și pe colegii sĕi; acela devine vanitosŭ și se încrede pré multŭ în sine, ér aceștia se ațîță la ură și pasiune și se descurajază. In tóte casurile aceste autoritatea profesorului decade în ochii elevilorŭ sĕi, ér consecințele suntŭ nefaste scopului educațiunei.

(Revista *„George Lazarŭ".*)

S. M. Haliță.

Dragostile lui Napoleonŭ în insula Elba.

In opulŭ sĕu *„Napoleone all isola d'Elba"*, M. G. Livi, directorulŭ archivului din Brescia, împărtășesce lucrurĭ interesante privitóre la petrecerea marelui împĕratŭ francesŭ în insula Elba. Ținêndŭ contŭ de originalitatea sa, Livi cu ajutorulŭ documentelorŭ și scrisorilorŭ, din carĭ șĭ-a compusŭ opulŭ amintitŭ, vĕrsă multă lumină asupra modului de viĕță și altorŭ episode întêmplate cu împĕratulŭ exilatŭ, carĭ multă vreme n'au apucatŭ sĕ ajungă în publicŭ. Așa despre dragostile lui Napoleonŭ în insula Elba, Livi scrie următórele:

La insula Elba, Napoleonŭ a fostŭ însoțitŭ de mamă-sa Letiția și de sora lui, Paulina. După Iosepline, femeia lui primă, ele au esercitatŭ cea mai mare influință asupra nenorocitului împĕratŭ. In Porto-Ferrara, mama împĕratului ișĭ închiriă o casă și cerceta în fiăcare di de-a rêndulŭ pe prinsonierulŭ împĕratŭ, care ședea dimpreună cu sora lui într'o odae.

Pe Paulina, contimporanii ei o descriu ca pe-o amăgitóre, căcĭ, dicŭ ei, ea tuturora lĭ-a răpitŭ liniștea și singurŭ Semanville a rĕmasŭ ne-ademenitŭ de ea. Semanville pe acéstă femeă seducĕtóre și frumósă o numesce cea mai blăstămată femeă din lume.

Napoleonŭ însĕ nu se îndestulia cu societatea lorŭ numai, deși le iubia fórte multŭ. Ca tată bunŭ și soțŭ credinciosŭ elŭ doria într'una sĕ vină la Elba soția și copilulŭ sĕu. Când a plecatŭ din Fantainebleau elŭ scrise soției sale Maria Luiza: „Mergŭ la Elba, de unde îțĭ voiu scrie. Voiu face totŭ ce-mĭ va sta în putere, ca sĕ vĕ potŭ aduce și pe voi acolo." In minutulŭ celŭ din urmă alŭ plecăreĭ asemenea 'i scrise; „Plecŭ și de séră voiu fi în Brian. Scrisórea acésta îțĭ aduce scirea, că mĕ aflu bine și sperŭ că sănĕtatea ta e destulŭ de îmbucurătóre, ca sĕ mĕ poțĭ urma. De ierĭ nu sciu nimicŭ de tine; nădăjduescŭ însĕ, că castelarulŭ mĕ va ajunge astădĭ pe drumŭ și-mĭ va spune cum te afli. Dumnedeu cu tine, iubita mea Luiză. Totdéuna poțĭ conta la iubirea și credința soțului tĕu. Sĕrutŭ pe miculŭ rege."

Câtă gingășiă și ce sentimente cuprindŭ rêndurile aceste! Abia a sositŭ Napoleonŭ în insula Elba și numai de-

cutŭ nicĭ unulŭ n'a cerutŭ ajutorŭ din fundațiunea „Zsedény.“

N'au „patrioții“ destule alte năcasurĭ de care sĕ se ocupe?

Unŭ nou ḑiarŭ austriacŭ.

In ḑilele acestea amŭ primitŭ unŭ prospectŭ alŭ unui nou ḑiarŭ ce va apăré în Viena dela 1 Noemvre 1888 sub titlulŭ *„Schwarz-gelb“* (negru-galbenŭ) „organŭ pentru ideile vechĭ austriace și ideile de unitate“. Estragemŭ din acest prospectŭ următórele pasage de căpetenĭă:

Titlulŭ foii nóstre este programulŭ sĕu. Noi ridicămŭ *steagulŭ negru-galbenŭ, care este stégulŭ monarchiei întregĭ.* Sub stégulŭ negru-galbinŭ s'a construitŭ solida clădire a imperiului habsburgicŭ de cătră marii monarchĭ ai acestei vestite dinastii. Sub steagulŭ negru-galbenŭ póte deveni Viena ceea ce a fostŭ: capulŭ înfloritŭ alŭ unui imperiu unitŭ și indivisibilŭ, potŭ câștiga *tóte regatele și țerile autonomia lorŭ istorică și tóte popórele cea mai deplină egală îndreptățire națională. Sub stégulŭ negru-galbenŭ este locŭ destulŭ pentru tóte drepturile naționale și istorice.* In cadrulŭ ideii de statŭ austriacŭ nu este necesarŭ sĕ fiă scurtatŭ nicĭ unei țĕrĭ, nicĭ unui poporŭ dreptulŭ sĕu.

Din anulŭ de nenorocire 1866 se predică părăsirea ideii vechĭ de statŭ austriacŭ, se rĕspândesce doctrina falsă, că trebue sĕ aruncămŭ dela noi vechiul steagŭ și în politica internă și esternă sĕ ne închinămŭ la ḑeii noi, se cultivă minciuna, că Königgrätz-ulŭ a fostŭ o norocire și că este misiunea nóstră sĕ consolidămŭ Italia și Germania și sĕ sacrificămŭ pe aliații noștri naturalĭ de acolo. Așa se demoraliséză consciința de statŭ și se omóră patriotismulŭ austriacŭ în generațiunile tinere.

Au mințitŭ óre seculii trecutului nostru gloriosŭ, când sórele nu apunea în imperiulŭ nostru, când Savoya și Bradenburg-ulŭ au fostŭ vasalii Casei de Habsburg?

Este óre unŭ simptomŭ favorabilŭ, că *Viena*, metropola întregului imperiu, este adusă la stagnațiune, că regatulŭ *Boemiei*, regatulŭ *Croației*, și marele principatŭ alŭ *Transilvaniei*, care suntŭ menite a fi cele mai puternice bastióne ale esistinței statului austriacŭ, suntŭ nemulțămite cu posiția lorŭ în imperiu, când cele mai leale națiunĭ, cele mai gata spre jertfire, suntŭ împinse în tabĕra opositiunei?

Numai unŭ steagŭ există, care conduce din labirintulŭ confusiilorŭ politice, care póte pune stavilă sfîrticării, degenerării și decadenței: acesta este steagulŭ negru-galbenŭ...

...In ḑiarulŭ nostru *„Schwarz-gelb“*, voimŭ sĕ creămŭ unŭ punctŭ de întrunire publicisticŭ alŭ tuturorŭ patrioților austriacĭ dela Adria până în Carpațĭ. Nu ḑeii noi, nu programe nouĕ. Nu suntemŭ Cartagena învinsă, pe care Roma a silit'o sĕ-șĭ părăséscă vatra învinsă și sĕ clădéscă o cetate nouă. Nu voimŭ sĕ abandonămŭ ce au creatŭ generațiunile premergĕtóre cu cele mai bune ale lorŭ puterĭ. Nu voimŭ sĕ triumfămŭ la umbra succeselorŭ străine. Noua Austriă póte fi numai vechea Austriă! Nu trebuescŭ privilegii naționale, nu trebue egemoniă națională. *Fiecărei țĕrĭ posiția sa istorică, fiăcărui poporŭ dreptulŭ sĕu naționalŭ.* Aceasta și numai aceasta este politică austriacă.

Ḑiarulŭ *„Schwarzgelb“* apare de două orĭ în sĕptĕmână, *Mercurea și Sâmbăta*, și costă numai 2 fl. pe trei lunĭ, 4 fl. pe jumĕtate de anŭ și 8 fl. pe anŭ. Redacția noului ḑiarŭ rógă pe toțĭ amicii de principii sĕ se aboneze la timpŭ și câtŭ de numĕroșĭ. Abonamentele suntŭ a se adresa la administrația ḑiarului *„Schwarzgelb“ Wien, Währing, Herrengasse 12.*

Aparițiunea acestui organŭ a fostŭ semnalată mai de multŭ. Ar fi de interesŭ numai a se sci, ce felŭ de persóne politice stau la spatele acestei întreprinderĭ nouĕ ḑiaristice.

Dela manevrele române.

„Democratulŭ“ din Ploescĭ comunică următórele:

Numĕrulŭ ómenilorŭ ce au concuratŭ la manevre (în Prahova) a fostŭ de 14—16 mii. Incepêndu-se manevrele între punctele Bréza și Cornu în ḑiua de 17, lupta a mersŭ asupra punctului Câmpina, de aci a doua ḑi 18 și la 19 lupta s'a angajatŭ asupra punctului Băicoiu, de unde în ḑiua de 20 tóte trupele au venitŭ pentru repaosŭ aicĭ la Ploescĭ.

Astăḑĭ, eșindŭ la câmpŭ tóte regimentele: de infantariă de liniă două, de dorobanțĭ șépte, unŭ batalionŭ de vênătorĭ, geniulŭ, două regimente de roșiorĭ, două de călărașĭ, două de artileriă și ambulanțele au fostŭ așeḑate pe câmpia dintre șoséua națională și drumulŭ de ferŭ până la cantorulŭ Tufele lui Zaplanŭ.

Mulțimea lumei pe josŭ și cu trăsurĭ eșită din Ploescĭ acoperise și mai multŭ câmpia.

La óra 1 p. m. sosindŭ trenulŭ dela Sinaia cu Regele, Regina și ceialalțĭ óspețĭ, s'a începutŭ revista trupelorŭ, apoi defilarea și în urmă s'a ținutŭ o cuvêntare din partea M. Sale Regelui cătră corpulŭ ofițerescŭ adunatŭ în cercŭ. Majestatea Sa a lăudatŭ ținuta și disciplina armatei. Defilarea s'a urmatŭ în ordinea următóre:

Două companii de geniu, batalionulŭ 3 de vênătorĭ, reg. 3 de liniă, reg. 21, 23, 5 și 20 de dorobanțĭ, reg. 2 de liniă, reg. 22, 30, 6 și 7 de dorobanțĭ, geniu telegraficŭ, reg. 2 și 6 de artileriă, 1 și 2 reg. de roșiorĭ, 3, 4 și 10 de călărașĭ și ambulanța.

MM. LL. Regele și Regina înconjurațĭ de Principele de Vied, fratele M. S. Reginei, de statulŭ majorŭ alŭ armatei, de mai mulțĭ ofițerĭ superiorĭ și de trimișii militarĭ strĕinĭ, punêndu-se în capulŭ armatei șĭ-au făcutŭ întrarea în orașŭ, care avea aspectulŭ unei adevĕrate serbărĭ, multe case fiindŭ frumosŭ decorate și stradele pavoazate. La 5 óre MM. LL. au pornitŭ din gară, Regele la Bucurescĭ și Regina la Sinaia. Mii de cetățenĭ au fostŭ la defilare, și stradele pe unde a trecutŭ armata precum și MM. LL. cu suita erau înțesate de cetățenĭ.

Pentru Ploescĭ acéstă defilare a fostŭ o scumpă serbare, făcêndŭ trupelorŭ o primire entusiastă

Literatură.

„Românului“ i se trimitŭ următórele rêndurĭ din Lipsca:

Ḑilele acestea a apărutŭ aicĭ o lucrare de mare valóre sciințifică și de multŭ folosŭ pentru noi Românii. Este de domenŭ filologicŭ și este dedicată ilustrului nostru Profesorŭ Hașdĕu. Ea pórtă titlulŭ: **„Die Sprache der Olympo-Walachen, nebst einer Einleitung über Land und Leute“** de *Dr. Gustav Weigand.* Autorulŭ șĭ-a luatŭ asupră-șĭ cercetarea limbei, obiceiurilorŭ, datinelorŭ, etc. fraților noștri din Macedonia. In opera de față însĕ se ocupă numai de Românii din Olymp, între carĭ a petrecutŭ trei lunĭ în véra anului 1887. Spune, că spre a puté cunósce toțĭ Românii din peninsula Balcanică, trebuescŭ nouĕ călĕtorii la fața locului. Introducerea acestei lucrărĭ este de mare interesŭ nu numai pentru filologĭ, ci și pentru cei ce nu suntŭ filologĭ. Aicĭ vorbesce autorulŭ despre Macedonĭ-Românĭ în generalŭ. După regiunile în care se află îlŭ împarte în cincĭ grupe: 1) Grupa de Nordŭ, în Macedonia, 2) Grupa Strymonului, 3) Grupa Pindului, 4) Grupa Olimpului și a 5) Grupa Albaneso-Epirotică. Apoi urméză o dare de sémă a călĕtoriei lui la Vlaho-Livadhon și fórte importante comunicărĭ despre tradițiunile, legendele și istoria locurilorŭ visitate; despre numĕrulŭ, rĕspândirea și caracterulŭ Românilorŭ din Olimpŭ.

Cu o cunoscință profundă și claritate admirabilă tratéză în partea I, învĕțămêntulŭ sunetului și alŭ flexiunei (Laut und Flexionslehre). Acéstă parte merită totă atențiunea filologilorŭ. Totŭ în acéstă parte se cuprinde și demonstrațiunea asimilării organului (Organassimilation), care este multŭ mai superióră decâtŭ cea dată de Miklosich. In capitolulŭ Flexionlehre“ se facŭ dese comparațiunĭ cu limba nóstră. Partea a II-a este formată de o colecțiune de 18 cântece din Vlacho-Livadhon și 5 bucățĭ prosă cu textŭ paralelŭ tradusŭ în limbele daco-română și germană. Suplimentulŭ conține 17 cântece din Samarina, Vlacho-Klisur și Monastir. Ortografia este fonetică, singură folositóre în cercetărĭ filologice. Acéstă valorósă lucrare ridică multŭ numele d-lui Dr. Weigand, ér zelulŭ și activitatea cu care elŭ lucréză, pentru vestirea neamului românescŭ, îlŭ face părtașŭ recunoscinței nóstre. — I. V.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Viena, 9 Octomvre. Contrarŭ scirilorŭ din Berlinŭ, putemŭ asigura, că împĕratulŭ germanŭ la întórcere nu va trece prin Viena, programulŭ călĕtoriei fiindŭ mai dinainte stabilitŭ. Impĕratulŭ doresce sĕ soséscă la 21 Octomvre în Potsdam, apoi în Hamburg.

Rectificare. Prelegerea umoristică „Cele patru temperamente“, publicată în foiletonulŭ din numeri precedențĭ ai foiei nóstre, este prelucrată după *E. Bögh*, a căruia iscălitură din eróre s'a lăsat afară.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	99.80
Renta de hârtiă 5%	90.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	97.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.25
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	123.—
Renta de hârtiă austriacă	81.20
Renta de argintŭ austriacă	82.15
Renta de aurŭ austriacă	110.25
Losurĭ din 1860	140.50
Acțiunile băncei austro-ungare	877.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	300.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	307.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.76
Napoleon-d'orĭ	9.65
Mărcĭ 100 împ. germane	59.62½
Londra 10 Livres sterlinge	122.10

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

---

cătă a începutŭ corespondența cu femeia sa. Maria Luiza însĕ nu-șĭ frământa capulŭ cu împĕratulŭ și respunsurile ce 'i datoria. Ea în curêndŭ îșĭ afla mângăiere și refugiu în brațele lui Neipperg, despre ce Napoleonŭ nu scia nimicŭ. Departe de-ai plesni prin minte așa ceva, elŭ pregătia unŭ elegantŭ salonŭ pentru nevastă-sa în insula Elba.

Și ce se veḑĭ; pe când exilatulŭ împĕratŭ făcea pregătirile de lipsă, spre Elba îșĭ luà drumulŭ o altă femeă. Se lățĭ ca fulgerulŭ scirea, că ar fi împĕrătésa. Și era cu atâtŭ mai verosimilă scirea acésta, cu câtŭ femeia streină avea lângă ea unŭ fiu, care sĕmĕna fórte tare cu lăa lui Napoleonŭ.

Streina femeă însĕ era frumósa contesă polonă Walewska. Ea în Fontaineblau a scăpatŭ din gura morții pe Napoleonŭ și acum a străbătutŭ până în Elba ca s'aducă mângăere proscrisului împĕratŭ. Alăturĭ de ea pășia fiulŭ sĕu, mai târḑiu ministrulŭ lui Napoleonŭ alŭ III-lea.

Se vorbia, că frumósa contesă a dăruitŭ lui Napoleonŭ unŭ inelŭ în care erau gravate cuvintele: „Atuncĭ, când tu nu mĕ vei mai iubi, nu uita de aceea, ce te va iubi în vecĭ!“

Când auḑi contesa, că Maria Luiza n'o sĕ-lŭ însoțéscă pe Napoleonŭ la Elba, se hotărî s'o facă ea acésta, deși era de convingerea, că nu va fi bine primită. De altă parte Napoleonŭ temêndu-se de susceptibilitățile necredinciósei sale soții, primì, ce e dreptŭ, pe Valewska, dér după două ḑile i-a datŭ dimisia.

Pe la sfîrșitulŭ lui Augustŭ, Napoleonŭ, probabilŭ ca sĕ se simtă mai bine și mai liberŭ, îșĭ strămută locuința din Porto-Ferrai pe colina Capania, aprópe de Marciano. Aicĭ îșĭ gătì elŭ o colibă destulŭ de acomodată.

Era într'o ḑi frumósă de Septemvre. Pe la órele 4 după améḑŭ, Napoleonŭ, culcatŭ pe pajiștea móle, sta cu capulŭ răḑimatŭ de umĕrulŭ adjutantului sĕu și privia suprafața undulătóre a mărei. Intr'unŭ turnŭ din apropiere băteau óre 7 de séră, când nenorocitulŭ împĕratŭ, după unŭ lungŭ spionagiu sare, dreptŭ în picióre și ordónă adjutantului sĕu sĕ grăbéscă la Porto-Ferrai. sĕ-i aducă o trăsură cu patru cai, și trei roibĭ de călĕritŭ și sĕ aștepte celelalte poruncĭ la castelarulŭ Bertrand. Pe la 11 óre din nópte, adjutantulŭ era la loculŭ destinatŭ.

Luna strălucea într'o lumină deplină, așa încâtŭ se puteau destinge tóte obiectele. Nu peste multŭ ajungŭ la țermŭ două femei, unŭ copilŭ și unŭ bărbatŭ. Cestŭ din urmă purta uniforma simplă de generalŭ. Pe óspețĭ 'i primì Bertrand îndreptându-i spre Marciano. Una dintre femei ședea cu băiatulŭ în birjă, ér ceialalțĭ îșĭ făceau drumulŭ călărĭ.

Aprópe de cătunulŭ Prochio, Napolenŭ se dete josŭ de pe roibulŭ sĕu și ocupà unŭ locŭ în trăsură. In scurtă vreme împĕratulŭ exilatŭ părăsesce birja și érășĭ, încălecândŭ, dă pintenĭ roibului până la coliba din apropiare, de unde ajungêndŭ mai de grabă, întimpinà óspeții. Când sosì dorita femeă, Napoleonŭ arătà cu mâna spre colibă ḑicêndŭ: „Femeă, étă palatulŭ meu“. Era iubita lui contesă Walewska, care pășindŭ în colibă cu băiatulŭ sĕu, n'a eșitŭ până în minutulŭ plecărei. Singurŭ băiatulŭ eșì de câteva orĭ de se juca în jurulŭ colibei.

In 3 Septemvre séra cătră 9 óre óspeții îmbarcară pe o nae. Napoleonŭ 'i petrecù până la țermŭ, de unde întorcêndu-se repede, călărì până la colibă. La reîntorcerea sa adjutantulŭ aflà pe împĕratulŭ răḑimatŭ cu capulŭ de unŭ trunchiu și cufundatŭ în gândurĭ.

Napoleonŭ și contesa Walewska nu s'au mai vĕḑutŭ de atuncĭ nicĭ-odată. Vestea acestei secrete întêlnirĭ abia cătră finea lunei Septemvre s'a lățitŭ în Frienze. Publiculŭ credea, că Maria Luisa șĭ-a cercetatŭ bărbatulŭ. Singurŭ mandatarulŭ englesŭ Sir Neill Campbell nu s'a înșelatŭ în credința, că femeia din vorbă n'a fostŭ soția lui Napoleon.

Se mai vorbia, că și principesa Rohau, una dintre damele de curte, încă ar fi umblat în Elba. Privitorŭ la acésta se ḑicea, că principesa ar fi mersŭ în insula exilatului cu două lunĭ înainte, și că sosirea ei acolo ar fi produsŭ mare sensațiă, credêndu-se pretutindenea, că ea este vre-unŭ membru din familia Bourbou. Ea ḑicea, că a venitŭ la Malta și că stă bine cu guvernatorulŭ englesŭ de acolo, la care a petrecutŭ două lunĭ. In scurtă vreme a mersŭ la Porto-Ferrai, după cum ḑicea dênsa, sĕ-lŭ iee pe Napoleon ca nașŭ la botezulŭ fiului ei.

M. G. Livi scriindŭ despre acésta nu află alte date privitóre la principesa Rohau. Amintesce numai, că ea ar fi umblatŭ în Livorno pentru ca sĕ urmăréscă cu atențiune mișcarea agențilorŭ bourboniștĭ.

Se pare însĕ lucru streinŭ de totŭ, cum de Napoleonŭ nicĭ-odată n'a creḑutŭ, că soția sa 'i este necredinciósă; din contră, elŭ adeseorĭ în epistolele sale o numea „virtute întrupată“. Despre relațiile ei cu Neipperg n'a luatŭ de locŭ scire. Maria Luisa nu-șĭ frământa mintea cu nenorocitulŭ împĕratŭ. Altfelŭ simția Iosefine, cea dintâiu soțiă a împĕratului, care auḑindŭ de exiliulŭ sĕu în insula Elba, a esclamatŭ: „Napoleon e nenorocitŭ, și eu nu potŭ fi cu elŭ.“

(E.-s.) **T. H. Popŭ.**

Edictŭ de licitaţiune.

Pe basa conclusului ddto 29 Septemvrie 1888 alŭ comitetului permanentŭ concursualŭ, *în 22 Octomvrie 1888 şi ḍilele următóre* — până ce se va sfêrşi licitaţiunea — în fiesce-care ḍi dela 8—11 óre ante amédă şi dela 2—4½ óre după amédă, se va vinde prin interventiunea d-lui notarŭ publicŭ reg. Iosef Maager în calea licitaţiunei publice, în Braşovŭ, piaţa mare, în localitatea de prăvăliă a firmei falite Kovásznai & Keresztesy de sub Nr. 89, magazinulŭ de mărfurĭ aparţinĕtorŭ massei concursuale a numitei firme şi conţinĕtorŭ: stofe de vestminte femeiescĭ şi bărbătescĭ, postavurĭ, covóre, articlii pentru căptuşitŭ, panclicĭ, spiţurĭ, precum şi diferite mărfurĭ de manufactură şi modă.

Acestŭ magazinŭ de mărfurĭ a costatŭ conform inventariului concursualŭ suma de 46,507 florenĭ 23 cr. şi s'au preţuitŭ cu 24,791 florenĭ 03 cr.

Licitaţiunea se va efeptui în acelŭ modŭ, că mărfurile se vorŭ împărţi după numerii curenţĭ a inventariului în grupe până la preţulŭ estimărei inventariului de 200 fl. şi se vorŭ esclama în atarĭ grupe şi în acestŭ preţŭ, ér celuia, care va ofera mai multŭ pentru ele, 'i se vorŭ estrada pe lângă imediata plătire a preţului de cumpĕrare.

Îndată după licitarea magasinului de mărfurĭ, se va licita mobiliarulŭ prăvăliei în preţulŭ estimărei de 551 fl. 55 cr., ér după acésta mobiliarulŭ din locuinţa faliţilorŭ, acestŭ din urmă în preţulŭ totalŭ alŭ inventariului de 755 fl. 40 cr. în locuinţa faliţilorŭ şi după singuraticele posturĭ ale inventariului, vênḍêndu-se plus-oferentelui.

Aducêndu-se acestea la cunoscinţa publică, se învită p. t. doritorii de a cumpăra a participa în numĕrŭ câtŭ mai mare la acéstă licitaţiune.

Inventariulŭ massei concursuale se póte privi în decursulŭ órelorŭ oficióse, atâtŭ la comisariulŭ concursualŭ D-lŭ jude la tribunalulŭ regescŭ din Braşovŭ, Alesandru Onaciu, (localitatea tribunalului), câtŭ şi în cancelaria subscrisului curatore alŭ massei concursuale.

Braşovŭ, în 2 Octomvrie 1888.

Simeonŭ Damianŭ,
curatore alŭ massei concursuale Kovásznai & Keresztesy.

169

„ALBINA“ institutŭ de creditŭ şi de economii în Sibiiu.

A opta tragere la sorţi publică

a scrisurilorŭ fonciare de 6% ale **Institutului de creditŭ şi de economii „Albina“** a urmatŭ **în 1 Octomvrie 1888** în presenţa Domnului notarŭ reg. publicŭ Dn. **Gábor Zagoni** şi a doi membrii ai comitetului de supraveghiare alŭ institutului. S'au trasŭ, în valórea totală **de fl. 55.600** următorii numerĭ:

à fl. 100: Nr. 18, 30, 50, 64, 91, 112, 117, 170, 200, 227, 273, 304. 318, 339, 357, 360, 378, 381, 413, 458, 469, 481, 504, 522, 528, 539, 579, 597, 616, 624, 641, 723, 726, 740, 742, 831, 832, 838, 848, 851, 854, 862, 869, 880, 883, 885, 896, 930, 932, 987, 1000, 1017, 1019, 1020, 1033, 1036, 1050, 1071, 1147, 1162, 1167.

à fl. 500: Nr. 7, 12, 18, 46, 62, 79, 88, 98, 114, 121, 133, 191, 194, 237, 250, 252, 265, 290, 335, 358, 359, 368, 378, 398, 435, 452, 456, 479, 495, 515, 529.

à fl. 1000: Nr. 1, 52, 92, 93, 105, 131, 153, 155, 181, 225, 248, 253, 263, 308, 325, 345, 349, 376, 391, 396, 409, 416, 451, 477, 507, 511, 548, 595, 608, 624, 648, 666, 693, 719.

Cu începere **dela 1 Aprilie 1889** aceste scrisurĭ fonciare se rĕscumpĕră **la cassa institutului în Sibiiu**, la **Filiala sa în Braşovŭ** şi la **„Banca comercială ungară [illegible]“** în întréga valóre nominală împreună cu interesele curente; aceleaşĭ sĕ rĕscumpĕră şi mai 'nainte orĭ-când prin escomptare, séu se potŭ schimba cu alte scrisurĭ fonciare după cursulŭ ḍilei.

Cu 1 Aprilie [illegible] încétă interesele lorŭ mai departe şi cuponii de interese [illegible] maĭ târḍiu, décă la presentarea scrisurilorŭ fonciare lipsescŭ, se subtragŭ din suma acestuia.

Din [illegible] fonciare eşite la sorţĭ la tragerile de mai 'nainte nu s'au [illegible] încă pentru rĕscumpĕrare următórele:

à fl. [illegible]: Nr. 128, 283, 286, 317, 379, 427, 544, 548, 657, 661, 666, 672, 711, 714, 771, 781, 803, 814, 1054.

à fl. 1000: Nr. 111, 307.

Sibiiu, în 1 Octomvrie 1888.

Direcţiunea.

Nr. 30—1888.
scol.

CONCURSŬ

Pentru ocuparea postului de alŭ 2-lea învĕţătorŭ la scóla confesională gr. cat. din Ilva-mică, prin acésta se escrie concursŭ până *în 20 Octomvrie st. n. a. c.* pre lângă salariu anualŭ de 180 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au de a-şĭ înainta suplicele lorŭ instruite cu documentele prescrise de legea scolastică până la terminulŭ prefiptŭ, la presidiulŭ senatului scolasticŭ gr. cat. localŭ.

Dela senatulŭ scolasticŭ confes. gr. cat.

Ilva-mică, în 30 Septemvre 1888.

Preşedintele: **Nicolau Georgiţa**, parochŭ.
Notariulŭ: **Damianŭ Nechiti**, învĕţătorŭ.

165,3—2

Nru. 10,153—1888. 28 M. 3—

PUBLICAŢIUNE.

Comuna orăşenéscă Braşovŭ, în Transilvania, intenţionéză ca pe temeiulŭ planurilorŭ economice forestierale definitivŭ statorite şi aşternute spre aprobare Inaltului ministeriu r. ung. de agricultură, industriă şi comerciu, sĕ vêndă pe cale de oferte şi per buşteanŭ venitulŭ materialului anualŭ alŭ lemnelorŭ de fagŭ, de molivŭ şi de stejariu aflătorŭ pe teritoriulŭ orăşenescŭ cu unŭ etatŭ anualŭ de 8735 metri lemne curatŭ pentru lucratŭ şi 20,865 metri lemne pentru arsŭ, blane etc., mai departe venitulŭ materialului anualŭ alŭ lemnelorŭ de fagŭ, de molivŭ şi bradŭ cu unŭ etatŭ anualŭ de 1690 metri de lemne curatŭ pentru lucratŭ şi 4550 metri de lemne pentru blane etc., de pe teritoriulŭ ei din Branŭ.

Materialulŭ amintitŭ de lemne de pe teritoriulŭ orăşenescŭ şi anume din revierulŭ orăşenescŭ se vinde pe durata anului 1886 până la anulŭ 1895 eventualminte 1905; acela însĕ din revierulŭ Timişŭ şi din revierulŭ Branŭ din anulŭ 1887 până la anulŭ 1896 eventualminte 1906.

Condiţiunile contractuale şi de oferte se aflá în decursulŭ órelorŭ oficióse la oficiolatulŭ orăşenescŭ forestieralŭ în Braşovŭ spre studiare din partea fiecărui.

Oferenţii au ca sĕ-şĭ aşternă celŭ multŭ până *în 15 Noemvrie a. c. înainte de prânḍŭ la 11 óre* primarului oraşului Braşovŭ ofertulŭ provĕḍutŭ cu unŭ timbru de 50 cr., în carele are de a aminti atâtŭ în cifre câtŭ şi în litere suma ce o oferéză pentru fiă-care metru din una din amintitele sorte de lemne atâtŭ din revierele de pe teritoriulŭ orăşenescŭ câtŭ şi din revierulŭ din Branŭ, dechiarândŭ afară de aceea, că oferentului 'i suntŭ cunoscute condiţiunile de oferte şi acele contractuale şi că se supune lorŭ.

Ofertulŭ are sĕ conţină mai departe unŭ vadiu de 10% din suma totală oferată pentru unŭ venitŭ materialŭ anualŭ de lemne; şi în fine sĕ se amintéscă în ofertŭ numele şi locuinţa oferentului.

Deschiderea ofertului se va esopera în 15 Noemvrie a. c. după prânḍŭ la 5 óre de primariulŭ oraşului Braşovŭ.

Braşovŭ, în 27 Septemvrie 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

AVISŬ!

Prin care aducŭ la cunoscinţa onoratului publicŭ, că 'mĭ-am sortatŭ depositulŭ meu de stofe în **magazinulŭ de haine bărbătescĭ Strada Vămii Nr. 11 completŭ şi de nou** şi mĕ recomandŭ pentru confecţionarea tuturorŭ specielorŭ de haine bărbătescĭ cu preţurile cele mai eftine. La casŭ de trebuinţă confecţionezŭ pantalonĭ în timpŭ de 8 óre, pantalonĭ şi giletcă în 12 óre; unŭ rêndŭ întregŭ de haine în 24 de óre.

Pentru comande numeróse se rógă

Cu distinsă stimă

A. Schwarze.
Strada Vămii Nr. 11.

168,3—2

PUBLICAŢIUNE.

Subscrisulŭ curatorŭ aduce la cunoscinţă publică, că în ḍiua de 17 Octomvre 1888 şi ḍilele următóre se vorŭ vinde din mână liberă imediatŭ şi cu banĭ gata pe lângă preţulŭ de estimare séu peste preţŭ celui ce va oferĭ mai multŭ **mărfurile şi mobiliarele** de prăvăliă ale lui **Iosifŭ Tóth**, aparţinĕtóre massei concursuale. Vênḍarea se va face pe lângă intervenirea notarului publicŭ reg. şi în grămeḍĭ de câte 200 florinĭ.

Braşovŭ, 4 Octomvre 1888.

Din însărcinarea comitetului creditorilorŭ.

Ludovicŭ Harmath.
advocatŭ şi curatorŭ.

167,3—2

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

Rugămŭ pe domnii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḍiarulŭ nostru până acuma.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.